

ØKONOMI&SAMFUNN

Telefon: **37 00 37 00** E-post: **redaksjonen@agderposten.no**

Krever faste husdyrtilsyn

Veterinærforeningen vil redusere antall dyretragedier i Norge og mener norske husdyrbesetninger bør kontrolleres av veterinær to ganger i året. – Det er en stor fordel med faglige folk som jevnlig kan besøke husdyrholdet og skape dialog med bonden, sier president Torill Moseng i Veterinærforeningen til Nationen. EU har vedtatt en ny dyrevelferdslov som påbyr obligatoriske og jevnlig tilsyn med alle husdyrbesetninger i EU-land.

Garanterer ny varm

Det er allerede nærmest garantert at 2016 slår fjorårets globale varmerecord, ifølge forskere. Årsaken er de ekstreme temperaturene så langt i år.

At klimaforskere kårer nye rekordår lenge før sankthans, er på ingen måte vanlig. Men allerede for flere uker siden var Gavin Schmidt, en av sjefene i NASA, sikker i sin sak:

2016 vil 99 prosent sikkert bli det varmeste året som noen gang er målt på kloden, skrev han på Twitter.

Schmidt får støtte fra professor Tore Furevik, som leder Bjerknessenteret for klimaforskning i Bergen.

– Det er nesten helt sikkert at 2016 setter ny temperaturrekord, sier han til NTB.

Teoretisk sett er det mulig at resten av året blir helt usedvanlig kaldt, slik at rekorden ryker. Men det er lite sannsynlig, konstaterer Furevik.

– Vanvittig økning

Grunnen til at 2016 kan cruise rolig inn til ny varmerecord, er de ekstremt høye globale temperaturene vi har hatt så langt.

Hver eneste måned har knust tidligere månedlige rekorder. Februar og mars lå om lag 1,5 grader over nivået i førindustriell tid – og passerte dermed midlertidig én av grensene som landene på klimatoppmøtet i Paris sa de ville prøve å holde seg under.

– Dette er en helt vanvittig temperaturøkning, sa fysiker og klimaforsker Bjørn Samsø til NTB da tallene for februar var klare.

Grafer som viser temperaturene over tid, stiger fra 1970-tallet fram mot år 2000, før økningen dabber av. Fra i fjor peker pilene rett til værs, og begynnelsen av 2016 henger og svever langt over alle tidligere målinger.

El Niño

For å finne forrige globale temperaturrekord, trenger vi ikke gå lenger tilbake enn til 2015 – en rekord som altså neppe får leve lenger enn ett år.

Også 2014 var med stor sannsynlighet varmere enn noe tidligere år. 2016 kan dermed bli tredje år på rad med ny rekord.

Forklaringen på den globale hetebølgen er en kombinasjon av menneskeskapt global oppvarming og det naturlige værphenomenet El Niño. En svært kraftig El Niño har det siste året løftet temperaturene som i utgangspunktet er høye på grunn av klimaendringene.

I tillegg har vindretninger og lavtrykk i Nordatlanteren og Stillehavet bidratt til å øke den glo-

HETEBØLGE: En kvinne dekker til ansiktet for å beskytte seg mot heten mens hun går sammen med familien sin på en strand i Karachi i Pakistan i s lutten av mai. **FOTO: NTB SCANPIX**

bale gjennomsnittstemperaturen.

– Som forventet

Blant områdene i verden som i år har hatt ekstremt høye temperaturer, er Arktis, India og den nordlige delen av Australia.

På Nordpolen steg gradestokken til rundt 0 grader ved nyttår. I Norge var mai den fjerde varmeste maimåneden som noen gang er målt.

Samtidig har hetebølgen i India krevd flere hundre menneskeliv. Og utenfor kysten av Australia er store deler av korallene i verdens største korallrev, Great Barrier Reef, i ferd med å dø av varme.

Siden El Niño nå er i ferd med å ta slutt, vil også den globale hetebølgen avta. Det motsatte fenomenet – La Niña – kan gjøre høsten kjøligere.

Bjerknessenterets sjef Tore Furevik tror likevel ikke at tempera-

« Dette er en helt vanvittig temperaturøkning »

FAKTA

Globale temperaturmålinger

- Temperaturmålinger mange steder på kloden strekker seg over hundre år tilbake i tid.
- Med utgangspunkt i disse målingene kan man beregne utviklingen i den gjennomsnittlige temperaturen ved jordoverflaten over tid.
- Ni av de ti varmeste årene som er målt, har vært etter årtusenskiftet.
- Ny rekord ble satt i 2015, da gjennomsnittstemperaturen var omtrent 1 grad varmere enn på slutten av 1800-tallet.
- Også 2014 var med stor sannsynlighet varmere enn noe tidligere år siden målingene begynte.
- Hovedårsaken til de stigende temperaturene er høyst sannsynlig menneskeskapt global oppvarming. (Kilder: NASA, NOAA, Met Office, IPCC)

turene over en lengre periode vil synke tilbake til nivåene vi hadde for bare noen år siden.

– Utviklingen det siste året be-

forutsagt. Det er slik vi forventer at klimaet utvikler seg, sier han. (©NTB)